

פרשת האזינו - שבת תשובה

"פסכה לבח"

בפרשתנו נאמר: "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו" (דברים לב, ט). פסוק זה מדבר על סוד נשמתו הקדושה של כל אחד ואחד מישראל אשר מורכבת משתי בחינות: חיצונית ופנימיות, וכנגד חיצוניות הנשמה נאמר "כי חלק ה' עמו", וכנגד פנימיות הנשמה נאמר "יעקב חבל נחלתו".

וביאור הדבר: כי נשמתו הקדושה של כל יהודי היא חלק משם הוי"ה ב"ה, בבחינת "חלק אלוהים ממעל" (ב, א), ודרכו אסכל רומס סינוילעה תומלועב הלעמל אצמנ המשנה לש התוימינפו הרקיעו, (ב, א), ורק חלקה הקטן והחיצוני של הנשמה נמצא למטה בעולם הזה בתוך גופו של האדם. וכנגד חלק הנשמה שנמצא בעולמות העליונים נאמר "כי חלק ה' עמו", כי חלק זה עודנו מחובר ממש למקור שלו למעלה בשמים. וכנגד חלק הנשמה שנמצא למטה בעולם הזה בתוך גוף האדם נאמר "יעקב חבל נחלתו", כי חלק זה רחוק מעט ממקורו ושורשו, והוא מחובר אליו על ידי חבל רוחני הנקרא "חבל הכסף" (קהלת יב, ו).

ודרך חבל זה, המחבר בין חלק הנשמה שבגוף לבין שורשו בעולמות העליונים, יורדים כל שיפועו וחיותו של האדם, וכן דרכו עולות כל תפילותיו של האדם לשמים בבחינת "ותעל שוועתם אל האלקים" (שמות ב, כג), ודרכו יורדת אליו התורה הקדושה, ועל כן צריך לשמור היטב על חוזקו של חבל זה, ולא לגרום לו חלישות ח"ו.

ומבאר אדמו"ר הזקן באגרת התשובה (פרק ה) שחבל רוחני זה דומה על דרך משל לחבל עב השזור משש מאות ושלוש עשרה (תרי"ג) חבלים דקים, וכמו כן החבל המחבר בין חלק הנשמה שבגוף לבין שורשה בעולמות העליונים כלול משש מאות ושלוש עשרה מצוותיה של תורתנו הקדושה, וככל שהאדם נשמר מכל חטא ועוון ומקיים כראוי את כל מצוות התורה, כך חבל ההמשכה נשאר בשלימותו, והקב"ה מזרים דרכו לאדם חיות ושפע וכל טוב הן בגשמיות והן ברוחניות.

אך כשהאדם מבטל מצוה כלשהי או עובר על עבירה כלשהי, נפסק ונחתך אותו חבל דק שכנגד אותה מצוה, ובזה הוא מחסר מחבל ההמשכה, וככל שהוא מרבה לעבור על עוד ועוד מצוות, נפסקים עוד ועוד חבלים דקים מהחבל הכללי, ונגרמת לו חלישות גדולה ביותר, ואם הוא עובר חלילה על עבירה שחייבים עליה כרת, נכרת ונפסק החבל לגמרי, ונאבד הקשר שבין האדם לבוראו.

והתקנה לכך היא עשיית תשובה שלימה, ובעיקר תשובה מאהבה, אשר עליה אמרו חז"ל (יומא פו, א) הבושת חכב שיש ונייהו, "דובכה אסכ דע תעגמש הבושת הלודג"ו", "סלועל תואפר האיבמש הבושת הלודג" אמיתית מעומקא דליבא לרפאות ולאחות את הקרע שנוצר בין האדם לבוראו על ידי מעשיו הרעים, ולחבר אותו שוב לשורשו בכסא הכבוד.

והעיקר הוא לאחוז בלימוד התורה הקדושה, כיון שהתורה הקדושה היא המאירה לאדם את דרכו, ומלמדת אותו כיצד לתקן את מעשיו כראוי, וכפי שרמזו זאת רבותינו הקדושים אנשי כנסת הגדולה במה שתיקנו

לומר בברכת השיבנו "השיבנו אבינו לתורתך... והחזירנו בתשובה שלימה לפניך", והיינו שכדי לזכות לתשובה שלימה צריך ראשית כל לאחוז בתורה הקדושה, והיא תדריך את האדם כיצד לשוב לבוראו.

וגם אם כבר היה האדם קודם לכן קובע עתים לתורה, עליו להוסיף ולהכפיל את הלימוד כמובא במדרש פד תורקל דומל היה סא? היחיו השעי המ. סימש ידיב התימ בייח הריבעב סדא לשכנ סא" (א, הכ ר"רקיו) אחד, קורא שני דפים, ואם היה למוד לשנות פרק אחד, ישנה שנים".

וכפי שמבאר זאת אדמו"ר הזקן בהמשך דבריו (באגרת התשובה פרק ט) שהוא כמשל לחבל שנקרע, שכאשר חוזרים וקושרים אותו יש לקושרו בקשר כפול ומכופל כדי שיתקיים ולא יתנתק, וכמו כן מי שפגם וגרם בכך שיחתך חבל ההמשכה המחבר בינו לבין קונו, כשרוצה לשוב ולקשור את החבל ולהתחבר לבוראו כבראשונה, עליו לקשור את עצמו לבורא בכפל כפליים מאשר בתחילה, ולהכפיל את עתותיו ללימוד התורה, כדי שיהיה הקשר בר קיימא.

ויש להוסיף על כך, כי מתחילה קודם שחטא היה די לו בדף אחד או בפרק אחד כדי למשוך על עצמו חיים עליונים, אולם אחר שחטא ונתחייב מיתה לשמים, מעתה עליו להכפיל תלמודו וללמוד שני דפים או שני פרקים, האחד כדי לפדותו ממוות, והשני כדי למשוך על עצמו חיים עליונים.

וגם האחד הוא כדי להוציאו מכף חובה, והשני כדי להעלותו לכף זכות. וכן, האחד הוא כדי להשלים את מה שחיסר בעולמות העליונים על ידי פגמו, והשני כדי להוסיף בהם אור כפי שמוטל עליו באופן הרגיל.

